

LAB 3

SỬ DỤNG SHELL SCRIPTING, QUẢN LÝ TIẾN TRÌNH, TẬP TIN NHẬT KÝ HỆ HỐNG

Ho tên và MSSV: Nguyễn Thi Ngọc Yến B2012172

Nhóm học phần: CT17903

- Các sinh viên bị phát hiện sao chép bài của nhau sẽ nhận 0đ cho tất cả bài thực hành của môn này.
 - Bài nộp phải ở dạng PDF, hình minh họa phải rõ ràng chi tiết.

1. Cài đặt CentOS

Thực hiện cài đặt CentOS 9 vào máy tính cá nhân (hoặc máy ảo) của bạn.

2. Quản trị với shell scripting

2.1. Thực hiện các lệnh bên dưới và cho biết ý nghĩa của chúng (chụp hình minh hoạ):

```
hostname
hostname -I
whoami
df -H
ps -eo pid, %mem, %cpu, comm --sort -rss | head -n 3
(KHÔNG CÓ KHOẢNG TRẮNG SAU DẦU PHÂY)
```

```
[b2012172@localhost -]$ hostname
ocalhost
[b2012172@localhost -]$ hostname -I
10.0.2.15
[b2012172@localhost -]$ whoami
[b2012172@localhost -]$ df -H
                       Size Used Avail Use% Mounted on
ilesystem
                       4.2M 0 4.2M 0% /dev
925M 0 925M 0% /dev/shm
370M 5.9M 365M 2% /run
devtmpfs
mpfs
mpfs
 dev/mapper/cs_10-root 19G 6.2G 13G 34% /
           1.1G 327M 681M 33% /boot
dev/sda1
                        11G 29k 10G 1% /data
185M 107k 185M 1% /run/user/1000
[b2012172@localhost -]$ ps -eo pid,%mem,%cpu,comm --sort -css | head -n 3
 rror: unknown sort specifier
ps [options]
Try 'ps --help <simple|list|output|threads|misc|all>'
or 'ps --help <s|l|o|t|m|a> for additional help text.
For more details see ps(1).
[b2012172@localhost ~]$ ps -eo pid,%mem,%cpu,comm --sort -rss | head -n 3
   PID NMEM NCPU COMMAND
  1915 12.1 3.2 gnome-shell
  1525 8.5 18.0 packagekitd
```

hostname: hiển thị tên root. hostname –i: hiển thị ip của root.

whoami: hiển thi tên người dùng đăng nhập

df –h: hiển thị dung lượng disk. ps –eo pid,%mem,%cpu,comm --sort –rss | head –n 3: hiển thị thông tin pid, mem, cpu và command được sắp xếp theo thứ tự giảm dần

2.2. Viết shell script có tên *info.sh* thực hiện tất cả các lệnh ở 2.1. (chụp hình minh hoạ)

- **2.3.** Viết shell script có tên *backup.sh* thực hiện:
 - In ra ngày giờ hiện tại
 - Nén toàn bộ thư mục /home thành tập tin /backup/<YYYY-MM-DD>.tar (YYYY-MM-DD) là ngày hiện tại, ví dụ: 2023-10-09.tar)
 - In thông tin đầy đủ của tập tin /backup/<YYYY-MM-DD>.tar
 - In ra thông báo "Sao lưu thành công!!!!"
 Thực thi backup.sh để kiểm tra (chụp hình minh hoạ).

3. Lên lịch công việc định kỳ với cron

Cron là một tiện ích trong Linux cho phép máy tính thiết lập thời gian biểu để thực hiện công việc một cách định kỳ. Một crontab file chứa danh sách các lệnh sẽ được thực thi, kèm theo thông tin về thời điểm lặp lại việc thực thi. Để hiệu chỉnh file crontab với trình soạn thảo nano, ta dùng các lệnh sau:

crontab -e

Cho biết cú pháp để thực hiện các yêu cầu sau từ crontab file:

3.1. Chạy lệnh **date** mỗi phút một lần, sau đó ghi kết quả vào cuối tập tin **/tmp/date.txt** (chụp hình minh hoạ)

```
b2012172@localhost:/backup — crontab -e

* * * * * (date >> /tmp/date.txt)
30 23 10,20,28 * * (sudo /home/b2012172/backup.sh)

[b2012172@localhost ~]$ cd /tmp
[b2012172@localhost tmp]$ cat date.txt
Fri Oct 13 02:04:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:05:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:06:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:07:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:08:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:09:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:09:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:09:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:10:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:10:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:11:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:11:01 PM +07 2023
Fri Oct 13 02:11:01 PM +07 2023
```

3.2. Thực thi *backup.sh* ở 2.3 vào 23:30 phút ngày 10, 20 và 28 hàng tháng (chụp hình minh hoạ).

```
b2012172@localhost:/backup — crontab -e

* * * * * (date >> /tmp/date.txt)
30 23 10,20,28 * * (sudo /home/b2012172/backup.sh)

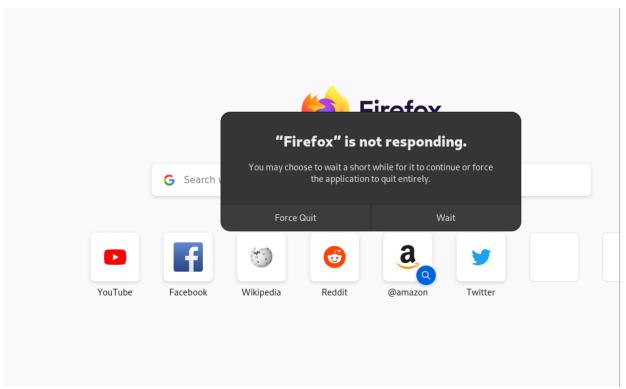
***
```

4. Thao tác với tiến trình

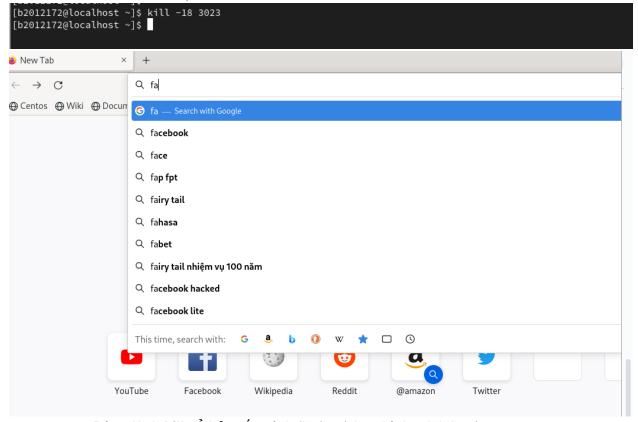
Tìm hiểu và thực hiện các yêu cầu sau:

4.1. Mở trình duyệt Firefox. Sau đó dùng lệnh ps -aux hoặc pgrep tìm PID của firefox. Tiếp theo, dùng lệnh kill để tạm dừng tiến trình firefox (chụp hình minh hoạ). Điều gì xảy ra khi bạn dịch chuyển cửa sổ firefox hoặc nhấn chọn menu của nó ngay lúc này?

```
3015 0.0 0.0
root
                                      0 ?
                                                       22:26
                                                               0:00 [kworker/u2:2-events_unbound]
b2012172
            3023
                 1.7 18.1 3354772 327556 ?
                                                               0:12 /usr/lib64/firefox/firefox
            3084 0.0 2.7 241000 49448 ?
b2012172
                                                      22:27
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc -pa
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc -ch
b2012172
            3117 0.1 6.9 2670508 125544 ?
                                                      22:27
           3179 0.1 5.9 2665712 107636 ?
3220 0.0 4.5 2636208 81360 ?
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc
b2012172
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc
b2012172
                                                      22:27
                                                                                                             -ch
b2012172
            3222 0.0 4.4 2636208 80824 ?
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc -ch
                                                               0:00 /usr/lib64/firefox/firefox -contentproc -ch
            3252 0.0 4.4 2636208 81072 ?
b2012172
            3316 0.0 0.0
                                      0 ?
                                                       22:28
                                                               0:00 [kworker/0:1-events_freezable_power_]
root
            3365 0.0 0.0
                                      0 ?
                                                       22:37
                                                               0:00 [kworker/0:2-events]
root
b2012172
            3367 0.0 0<u>.</u>3 233440 6412 pts/0
                                                      22:38
                                                               0:00 ps -aux
[b2012172@localhost ~]$ pgrep firefox
3023
[b2012172@localhost ~]$ kill -19 3023
[b2012172@localhost ~]$
```


4.2. Dùng lệnh **kill** để phục hồi trạng thái trước đó của firefox và quan sát kết quả (chụp hình minh hoạ).

4.3. Dùng lệnh kill để hủy tiến trình firefox (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ kill -9 3023
[b2012172@localhost ~]$
```

5. Tập tin log

Tìm hiểu và thực hiện các yêu cầu sau:

5.1. Tìm thông tin về người dùng, thời gian của lần đăng nhập sau cùng vào hệ thống (chụp hình minh hoạ).

```
[b2012172@localhost ~]$ ls /var/log/wtmp
 /var/log/wtmp
 [b2012172@localhost ~]$ last
b2012172 tty2 tty2 Thu Oct 12 22:16 still logged in b2012172 seat0 login screen Thu Oct 12 22:16 still logged in reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Thu Oct 12 22:15 still running b2012172 tty2 tty2 Thu Oct 12 19:49 - crash (02:25) b2012172 seat0 login screen Thu Oct 12 19:49 - crash (02:25)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Thu Oct 12 19:49 still running b2012172 tty2 tty2 Thu Oct 12 18:41 - crash (01:07) b2012172 seat0 login screen Thu Oct 12 18:41 - crash (01:07)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Thu Oct 12 18:40 still running b2012172 tty2 tty2 Fri Sep 8 14:52 - crash (34+03:47) b2012172 seat0 login screen Fri Sep 8 14:52 - crash (34+03:47)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Fri Sep 8 14:49 still running
b2012172 tty2 tty2 Fri Sep 8 14:35 - crash (00:13)
b2012172 seat0 login screen Fri Sep 8 14:35 - crash (00:13)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Fri Sep 8 14:34 still running
b2012172 tty2 tty2 Fri Sep 8 12:45 - crash (01:49)
b2012172 seat0 login screen Fri Sep 8 12:45 - crash (01:49)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Fri Sep 8 12:44 still running
b2012172 tty2 tty2 Fri Sep 8 12:15 - crash (00:29)
b2012172 seat0 login screen Fri Sep 8 12:15 - crash (00:29)
 reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Fri Sep 8 12:14 still running
 b2012172 tty2 tty2 Sun Aug 27 21:03 - crash (11+15:11)
b2012172 seat0 login screen Sun Aug 27 21:03 - crash (11+15:11)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Sun Aug 27 21:03 still running b2012172 tty2 tty2 Thu Aug 24 21:27 - crash (2+23:36) b2012172 seat0 login screen Thu Aug 24 21:27 - crash (2+23:36)
 reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Thu Aug 24 21:26 still running
 b2012172 tty2 tty2 Mon Aug 21 22:32 - crash (2+22:53)
b2012172 seat0 login screen Mon Aug 21 22:32 - crash (2+22:53)
reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Mon Aug 21 22:32 still running b2012172 tty2 tty2 Mon Aug 21 22:08 - down (00:19) b2012172 seat0 login screen Mon Aug 21 22:08 - down (00:19)
 reboot system boot 5.14.0-352.el9.x Mon Aug 21 22:08 - 22:28 (00:20)
 [b2012172@localhost ~]$ last | head -n 1
b2012172 tty2
                                                                Thu Oct 12 22:16 still logged in
[b2012172@localhost ~]$
```

5.2. Tạo một người dùng mới.

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo useradd newuser1
[sudo] password for b2012172:
[b2012172@localhost ~]$
```

5.3. Tìm thời gian người dùng ở 5.2 được tạo ra (chup hình minh hoa).

```
[b2012172@localhost ~]$ sudo less /var/log/secure | grep newuser1
Oct 12 22:51:54 localhost sudo[3675]: b2012172: TTY=pts/0; PWD=/home/b2012172; USER=root; COMMAND=/sbin/us
eradd newuser1
Oct 12 22:51:54 localhost useradd[3684]: new group: name=newuser1, GID=1007
Oct 12 22:51:54 localhost useradd[3684]: new user: name=newuser1, UID=1003, GID=1007, home=/home/newuser1, she
ll=/bin/bash, from=/dev/pts/0
[b2012172@localhost ~]$
```